

ПРОТОКОЛ О САРАДЊИ

Закључен у Београду, 2018. године
између:

МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, са седиштем у Београду, Булевар Михајла Пупина 2 (у даљем тексту: МУП), кога заступа потпредседник Владе и министар др Небојша Стефановић,

МИНИСТАРСТВА ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА са седиштем у Београду, Немањина бр. 22-26, које заступа министар Зоран Ђорђевић, и

РЕПУБЛИЧКОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА, са седиштем у Београду, Немањина бр. 22-26, које заступа Републички јавни тужилац Загорка Доловац (у даљем тексту: РЈТ)

(заједнички у даљем тексту: стране потписнице)

ПРЕДМЕТ ПРОТОКОЛА

Члан 1.

Овај протокол представља корак ка унапређењу сарадње страна потписница у циљу успешнијег сузбијања трговине људима и заштите права жртава трговине људима.

Досадашња практична искуства страна потписница указују на потребу дефинисања међусобних права и обавеза током обављања редовних послова из својих надлежности у следећим областима:

- Идентификација жртава трговине људима;
- Пружања помоћи и заштита безбедности жртава;
- Превенције трговине људима и
- Статистичког извештавања у циљу истраживања феномена трговине људима

ОСНОВНА НАЧЕЛА САРАДЊЕ

Члан 2.

Стране потписнице ће у складу са законодавством Републике Србије, Споразумом о сарадњи између Министарства унутрашњих послова, Министарства финансија, Министарства правде, Министарства здравља, Министарства просвете и Министарства рада и социјалне политике у области борбе против трговине људима из 2009. године, Стратегијом превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава за период од 2017. до 2022. године („Службени гласник РС”, број 77/17) и релевантним међународним документима, а посебно Конвенцијом Савета Европе о борби

против трговине људима, имајући у виду и Директиву 2011/36/ЕУ о спречавању и борби против трговине људима и заштити жртава такве трговине људима и Директиву 2012/29/ЕУ о минималним стандардима о правима, подршци и заштити жртава криминалитета, свесне трауме коју је жртва претрпела, предузети све неопходне мере да се избегне секундарна виктимизација жртве.

Спроводећи мере и активности из своје надлежности у поступцима идентификације жртава, кривичног гоњења учинилаца овог кривичног дела, као и заштите жртава трговине људима, стране потписнице ће посебно водити рачуна:

- о уважавању специфичности периода рефлексije и опоравка и избегавања узимања података од могућих жртава трговине људима¹ у овом периоду, уколико то значајно не угрожава идентификацију односно кривично гоњење и спровођење кривичног поступка, уз придржавање принципа избегавања непотребног понављања разговора током кривичног гоњења и кривичног поступка;
- о обавези пружања помоћи и подршке лицу, чим се појави сумња да је то лице можда било жртва трговине људима, без обзира на његову/њену спремност да учествује у кривичном поступку, односно да сведочи;
- да жртве трговине људима буду у стању да делотворно остварују своја права, посебно право на рефлексiju;
- да заједничко деловање страна потписница у раду са жртвама трговине људима буде усмерено у правцу охрабривања жртава да сведоче у кривичним поступцима против учинилаца, уз вођење рачуна о безбедности жртава.

Члан 3.

У области идентификације жртава, кривичног гоњења, као и заштите жртава трговине људима, стране потписнице руководиће се начелима и критеријумима у раду са жртвама трговине људима који су садржани у овом документу и документима из члана 2. овог протокола уз пуно поштовање људских права и права која су жртвама трговине људима загарантована међународним документима и законодавством Републике Србије².

Сходно принципима и стандардима савремене професионалне праксе, међународних и домаћих стандарда, стране потписнице примењују следећа начела:

- **Начело поштовања интегритета и достојанства жртве трговине људима**

Жртва трговине људима има право на подршку која јој се обезбеђује уз поштовање њеног физичког и психичког интегритета, као и њених личних својстава, а све у

---

¹ Могућа жртва трговине је особа која је пријављена Центру за заштиту жртава трговине људима ради идентификације

² Кључна документа која регулишу права жртава трговине људима: Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе о борби против трговине људима, Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања, Кривични законик, Закон о кривичном поступку, Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Закон о социјалној заштити, Породични закон, Закон о здравственој заштити, Закон о странцима, Закон о азилу, Закон о заштити података о личности и др. релевантни законски и подзаконски акти

складу са гарантованим људским правима и слободама. Посебна пажња поклања се безбедности жртве трговине људима током идентификације, истраге и кривичног гоњења учинилаца кривичног дела и пружања подршке жртви, како у периоду рефлексије и опоравка, тако и током њене интеграције и престанка обезбеђивања подршке. Подршка се обезбеђује уз пуну одговорност страна потписница.

- **Начело забране дискриминације**

Током рада са жртвама трговине људима ниједна жртва не сме бити дискриминисана у обезбеђивању њених права ни по ком основу – по основу расе, боје коже, по прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима.

- **Начело најбољег интереса жртве трговине људима**

Све активности страна потписница предузимају се у складу са најбољим интересима жртве трговине људима уз уважавање њених стања, ризика и процењених потреба. Када је жртва дете, све активности се предузимају узимајући у обзир најбоље интересе детета. У ту сврху стране потписнице ће поштовати Конвенцију о правима детета, Факултативни протокол уз Конвенцију о правима детета о продаји деце, дечијој проституцији и дечијој порнографији и друга релевантна документа.

- **Начело благовремености интервенције**

Мере и активности страна потписница у складу са својим надлежностима предузимају се непосредно након уочавања првих фактора ризика у процесу прелиминарне идентификације и идентификације, а који указују на могућност да је лице жртва трговине људима. Благовременост интервенције подразумева предузимање потребних активности ради отклањања или смањења фактора ризика, односно стања и животних ситуација које угрожавају безбедност, достојанство и задовољавање потреба жртве трговине људима, непосредно након што су исти правовремено препознати у контакту са могућом жртвом.

- **Начело целовитости**

Све активности страна потписница обезбеђују се на начин који омогућава целовит приступ личности и животном искуству жртве, тако да све предузете активности, помоћ и подршка буду усклађени, чиме се обезбеђује свеобухватна заштита жртве. Идентификација и кривично гоњење учинилаца кривичног дела, односно заштита жртве трговине људима посматрају се као паралелни процеси у којима је неопходно усклађено деловање страна потписница како би се обезбедило поштовање свих права жртава трговине људима и остварила сврха предузетих мера, у складу са појединачним надлежностима страна потписница.

- **Начело ефикасности**

Све мере и активности страна потписница у идентификацији, истрази и кривичном гоњењу учинилаца кривичног дела и заштити жртава трговине људима остварују се

на начин који обезбеђује постизање најбољих могућих резултата у односу на расположиве ресурсе.

- **Начело поверљивости и приватности**

Све активности предузимаће се уз пуну заштиту података о личности жртве трговине људима, у складу са законом којим је регулисана заштита података о личности. Кроз процес идентификације и пружања помоћи, стране потписнице односе се према идентитету, личним подацима или догађајима у вези са (могућим) жртвама као поверљивим. У том смислу, стране потписнице размењују податке о личности у складу са позитивноправним прописима и то у оном обиму, потребном да свака од страна потписница реализује активности из своје надлежности. Обавеза чувања поверљивости информација не престаје повратком жртве у земљу порекла или њеним изласком из система пружања помоћи.

- **Начело јавности рада**

Стране уговорнице, у складу са домаћим законодавством, Стратегијом превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава за период од 2017. до 2022. године, а посебно усвојеним моделом сарадње са медијима, информичу јавност о свом раду и пружају информације прописане законом водећи рачуна о најбољем интересу жртве и спречавању могућности за њену секундарну виктимизацију, као и интересима кривичног поступка. У раду на конкретном случају, кроз размену информација, конференције случаја, тимске састанке, налазе и извештаје, заједничку анализу податка и остварених ефеката заштите, омогућава се пуна транспарентност рада на конкретном случају, уколико то не угрожава права жртава на заштиту и остваривање њених права, односно истрагу и кривично гоњење учинилаца кривичног дела.

ПРАВА ЖРТАВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

Члан 4.

Жртве трговине људима, сходно праву на помоћ и подршку у њиховом физичком, психолошком и социјалном опоравку, које је гарантовано међународним конвенцијама и другим позитивним прописима, у складу са њиховим актуелним стањем и потребама, морају бити адекватно заштићене, без обзира на чињеницу да ли прихватају сарадњу са органима кривичног гоњења или не.

Жртвама трговине људима мора се обезбедити пуно поштовање њиховог права на:

- период рефлексije пре доношења одлуке о томе хоће ли сарађивати са органима гоњења у кривичном поступку против учинилаца кривичног дела, уколико се тиме не доводе у питање радње које спроводе надлежни органи у свим фазама одговарајућег националног поступка, а посебно код истраге и кривичног гоњења извршилаца овог кривичног дела;
- обезбеђивање хуманитарног боравака током периода опоравка за жртве трговине људима који су страни држављани или без држављанства (привремени боравак за претпостављене жртве трговине људима);

- привремени боравак за жртве трговине људима;
- безбедност;
- информисање;
- психолошку и медицинску помоћ;
- информисање и подршку у кривичном поступку и поступку за надокнаду штете;
- услуге превођења и тумачења које обезбеђују стране потписнице, свака у складу са својим овлашћењима;
- приватност;
- притужбу;
- све услуге које су јој загарантоване као кориснику система социјалне заштите;
- добровољни повратак у земљу порекла;
- приступ образовању за децу;
- приступ тржишту рада, стручном усавршавању и образовању.

Жртва трговине људима може, у складу са својим правима, да одбије помоћ и подршку, као и да одбије учешће у поступку идентификације.

ОБЛАСТИ САРАДЊЕ И МЕЂУСОБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ

ИДЕНТИФИКАЦИЈА ЖРТАВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

Члан 5.

Стране потписнице се обавезују да током идентификације жртава поштују право жртве на рефлексију, уколико се жртва тог права није изричито одрекла и пристала да да изјаву и даље сарађује са државним органима, а након информисања жртве о њеним правима.

Право жртве на рефлексију не сме да угрожава идентификацију, односно кривично гоњење и спровођење кривичног поступка против учинилаца овог кривичног дела.

Пријава на могућу трговину људима

Члан 6.

Центар врши коначну идентификацију жртава трговине људима у Републици Србији. Идентификација жртава трговине људима врши се на основу пријава могуће трговине људима коју подносе сви који у оквиру прелиминарне идентификације посумњају на могућу трговину људима.

Организационе јединице МУП-а надлежне за сузбијање трговине људима и надлежни јавни тужиоци, предузимајући мере из своје надлежности, врше прелиминарну идентификацију жртава трговине људима и сваку сумњу на могућу жртву трговине људима пријављују Центру, ради идентификације и даљег обезбеђивања помоћи и подршке жртви на дежурни број телефона Центра 063 610 590 или електронски на адресу centar@centarzztlj.rs

Организационе јединице МУП-а надлежне за сузбијање трговине људима прелиминарну идентификацију врше на основу прикупљених података кроз примену полицијских оперативних мера, односно када је у питању јавни тужилац кроз примену

тужилачких овлашћења и користећи националне индикаторе за прелиминарну идентификацију у полицији, а који служе за препознавање могућих жртава трговине људима.

У случајевима где је по пријави организационе јединице МУП-а надлежне за сузбијање трговине људима, односно надлежног јавног тужиоца, реализована идентификација, Центар доставља повратну информацију, односно налаз и мишљење о резултатима спроведеног поступка идентификације.

Обезбеђивање контакта са жртвом ради идентификације

Члан 7.

Организационе јединице МУП-а надлежне за сузбијање трговине људима ће омогућити стручним радницима Центра успостављање првог контакта са жртвом одмах по пријави случаја Центру.

Организациона јединица МУП-а, у седишту Дирекције полиције, надлежна за сузбијање криминалитета и сузбијање трговине људима ће, у оквиру обавештења и размене информација у вези са предметима сузбијања трговине људима, усмерити друге организационе јединице и полицијске службенике на обавезан контакт са Центром, ради размене важних информација и успостављања првог контакта са могућом жртвом ради идентификације.

Надлежни јавни тужиоци ће омогућити стручним радницима Центра успостављање првог контакта са жртвом, у случају да претходно могућа трговина људима није пријављена Центру (члан 6 ст. 1. и 2.).

Надлежни јавни тужилац, у случајевима трговине људима, ће током спровођења истраге укључити Центар због идентификације, односно пружања помоћи и подршке жртвама трговине људима, уколико то не угрожава интересе поступка.

Члан 8.

Стране потписнице обавезују се на међусобну размену информација, а како би се заштитила права жртава трговине људима и пружила благовремена помоћ и подршка.

Приликом првог контакта са могућом жртвом трговине људима у оквиру кривичног гоњења, полицијски службеници организационих јединица МУП-а надлежних за сузбијање трговине људима се обавезују, да могућу жртву трговине људима информишу о Центру и могућности да добију одговарајућу помоћ и подршку.

Организационе јединице МУП-а надлежне за сузбијање трговине људима се обавезују да Центар, поред пријаве на могућу трговину људима у складу са чланом 6. овог Протокола, одмах обавесте и о свим другим информацијама значајним за спровођење поступка идентификације жртава трговине људима.

Центар се обавезује да након пријаве на могућу трговину људима и након што изврши идентификацију жртве трговине људима, као резултат пријаве ван МУП-а, обавести надлежну јединицу МУП-а за сузбијање трговине људима о наведеној чињеници, ради предузимања мера и радњи из своје надлежности.

Организационе јединице МУП-а надлежне за сузбијање трговине људима се обавезују да Центар у писаној форми обавесте о чињеници да ли је против учиниоца/лаца поднета кривична пријава.

Члан 9.

Приликом првог контакта са могућом жртвом трговине људима, вршећи своја овлашћења, надлежни јавни тужилац информисаће жртву о постојању Центра и могућности да добије одговарајућу помоћ и подршку.

Надлежни јавни тужилац, поред пријаве могуће трговине људима, у складу са чланом 6. овог Протокола, обавештава Центар о свим другим информацијама значајним за спровођење поступка идентификације жртава трговине људима.

Центар се обавезује да након што изврши идентификацију жртве трговине људима, обавести јавног тужиоца о резултатима идентификације и свим чињеницама и околностима значајним за даље спровођење кривичног поступка.

Надлежни јавни тужилац обавестиће Центар о чињеници да ли је против одређеног лица поднета оптужница, кретању предмета, преквалификацији, одустанку од кривичног гоњења, пресуди и другим релевантним чињеницама од значаја за безбедност и права жртве.

Члан 10.

Центар се обавезује да ће, све активности идентификације и пружања помоћи и подршке, у сарадњи са организационим јединицама МУП-а надлежним за сузбијање трговине људима и са надлежним тужиоцем предузимати на начин да размена информација не угрожава спровођење кривичног поступка, уз обавезу строгог поштовања права жртава.

ПРУЖАЊЕ ПОМОЋИ И ЗАШТИТА БЕЗБЕДНОСТИ ЖРТАВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

Члан 11.

Центар ће обавештавати МУП, односно организационе јединице надлежне за сузбијање трговине људима и надлежног јавног тужиоца, одмах по сазнању о свим релевантним чињеницама и околностима од значаја за безбедност жртве до којих дође у процесу идентификације, односно пружања помоћи и подршке.

У случају потребе, а на основу заједничке процене ризика, организациона јединица МУП-а надлежна за сузбијање трговине људима ће, ради осигурања безбедности жртве, упутити одговарајући захтев другој надлежној организационој јединици МУП-а или полицијској управи, да изврше повремено надзор и контакт са жртвом трговине људима.

У случају потребе, а на основу заједничке процене ризика, надлежни јавни тужилац предузеће све мере у оквиру својих овлашћења, ради осигурања безбедности жртве.

ПРЕВЕНЦИЈА

Члан 12.

Стране потписнице се обавезују да ће сарађивати на планирању, осмишљавању и спровођењу заједничких пројеката на тему превенције трговине људима, промовисању добре праксе, организовању заједничких трибина, обука, радионица, конференција, округлих столова, израде заједничких извештаја, превентивно едукативних материјала и других активности.

Стране потписнице су сагласне да својим учешћем на заједничким пројектима, конференцијама, знањем, саветима, препорукама и анализама пруже пуну подршку

реализацији свих планираних превентивних активности и тиме битно допринесу, свако у складу са својим овлашћењима и улогом, њиховој успешној реализацији, имајући у виду и одредбе Стратегије превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава за период од 2017. до 2022. године.

Стране потписнице су сагласне да се међусобно информишу и извештавају о активностима на сузбијању трговине људима где су самостално учествовале.

СТАТИСТИЧКО ИЗВЕШТАВАЊЕ У ЦИЉУ ИСТРАЖИВАЊА ФЕНОМЕНА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

Члан 13.

Стране потписнице ће периодично размењивати податке у циљу статистичког праћења и извештавања о феномену трговине људима.

Центар доставља МУП-у и РЈТ све податке од значаја за ове органе у вези са феноменом трговине људима, а којима Центар располаже на месечном, полугодишњем и годишњем нивоу.

МУП Центру доставља годишњи извештај о броју поднетих кривичних пријава за трговину људима.

РЈТ, за потребе МУП-а и Центра, доставља годишњи извештај о броју подигнутих оптужница, односно о броју донетих пресуда за кривично дело трговине људима.

ЛИЦА ЗА КОНТАКТ СТРАНА ПОТПИСНИЦА, ПРАЋЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 14.

Стране потписнице ће у року од три месеца од дана потписивања овог протокола, именовати лица за контакт ради праћења активности у области идентификације жртава трговине људима, у области пружања помоћи и заштите безбедности жртава трговине људима, у области заједничких превентивних активности и ради размене статистичких података.

Лица за контакт периодично размењују податке из области за које су именовани и састају се по потреби, а најмање једном у три месеца.

Лица за контакт периодичне извештаје из области сарадње утврђене овим протоколом достављају странама потписницама и Националном координатору за борбу против трговине људима.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ И ОКОНЧАЊЕ ПРОТОКОЛА

Члан 15.

Овај протокол закључује се на период од три године, уз могућност аутоматског продужења.

Сарадња предвиђена овим протоколом може се прекинути на захтев једне од страна потписаница.

Страна потписница која захтева прекид сарадње дефинисане овим протоколом, је у обавези да странама потписаница то најави, најмање два месеца пре дана фактичког прекида сарадње, уз писано образложење разлога такве одлуке.

Члан 16.

Овај протокол сачињен је у шест (6) истоветних примерака, од којих свака страна потписница задржава по два (2) примерка.

Протокол ступа на снагу даном потписивања.

МИНИСТАРСТВО
УНУТРАШЊИХ
ПОСЛОВА

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И
СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

РЕПУБЛИЧКО ЈАВНО
ТУЖИЛАШТВО

др Небојша Стефановић

Зоран Ђорђевић

Загорка Доловац